

Jan Svensson, Mesto ob morju, Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, Zbirka mladinskih spisov 1935, 353 str., prevedel prof. dr. Joža Lovrenčič. — Pred nekaj tedni je izšla ta knjiga priljubljene mladinskega pisatelja — Nonnija. Knjiga, ki opisuje dogodivščine dvanajstletnega dečka, je razdeljena v dva dela: *Križem kražem po Kopenhagnu* in *V odprtem čolnu čez Oeresund na Švedsko*. Prvi del nam živahno popisuje lepo to danskega mesta ob morju, drugi pa Nonnijev izlet na Švedsko, poln robinzonskih epizod. Mali Nonni je odšel z islandskega otoka v svet. V življenje ga je vodil prelep nasvet njegove matere: »Če se potrudiš, da ostaneš vedno z Bogom prijatelj, potem ne boš nikdar ničesar pogrešal. Bog ti bo v vseh tvojih zadevah pomagal in kjerkoli boš, te bo nosil na svojih rokah.« Ker malček res ni pozabil na Boga, ga tudi Bog ni zapustil. Pisatelj nam v prvem delu v šegavem tonu popisuje življenje v Kopenhagnu, dogodivščine in nevarnosti, kako se deček uči olike na cesti, v hiši, pri jedi in predstavljanju, kako ravna s prijateljem Valdemarjem in sovražnikom Karlom, kako obvaruje pred tatvino Emila in ga pripravi na pravo pot, kako se uči raznih ved, varuje različnih slabih lastnosti in navad. Prvi del nam torej daje premnogo naukov, a kljub didaktiki je ta del poln

živega in veselega pripovedovanja in popisovanja. Vera in zaupanje v božje vodstvo in varstvo našega življenja, to je temelj vse zgodbe, to je »jedro mojega tedanjega verskega prepričanja.« pravi pisatelj sam in nadaljuje: »Trdno zapujoč v to mogočno vodstvo sem šel svež in vesel svoji prihodnosti nasproti, čeprav je bila zame še vedno skrivnostna.« Vsa ta vera, vsi ti nauki, vse te poučne misli pa so v prvem delu te odlične mladinske knjige tako lepo neprisljano prikazane, da povest res kar igraje vzgaja.

Umetniško boljši in epsko čistejši pa je drugi del. To je prava robinzonada, ki jo doživita mlada prijatelja na morju in švedski obali. Če bi bil morda ta ali oni s prvim delom zaradi malce dolgočasnega popisovanja severnega mesta manj zadovoljen, bo pa s popolnim užitkom čital drugi del.

Knjiga je med najboljšimi mladinskimi spisi, zato jo, dragi prijatelji, poiščite in prečitajte! Saj vprav vaša leta opisuje. Knjiga mora biti v vseh mladinskih knjižnicah in v vseh šolah, tako je lepa!

Prevod teče prav gladko in živo, le nekaj malega napak se je vrnilo v obširni tekst; pišemo rajši ob dvanajstih, ne ob 12. u r j.; sočustvoval, ne sočuvstvoval; je spoznal, ne je uvidel; štivo, ne čtivo i. p.

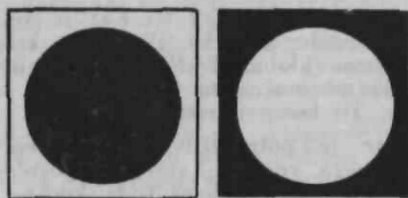
F. J.

Zanimivosti

Zapomni si! — Velik polž potrebuje devet dni, da napravi pot 1 km. — Na zemlji je okrog 25.000 zelišč, ki morejo služiti ljudem za hrano. — Dimnik, ki je visok 55 m, se lehkó pri močnem vetru nagne za 2 in pol dm, ne da bi se porušil. — Najstarejšo vas so našli učenjaki na Angleškem; bajé je stala vas že pred več kot 5000 leti. — Dobro rejen psiček gladije lehkó 4 do 6 tednov. — Najbolj razširjen jezik je kitajski, ker ga govori 400 milijonov ljudi. — Najstarejši človek na svetu je 118 letni Turek Ahmed Bali v Carigradu.

Naše oko nas vara. Gotovo ste že vsi, moji prijatelji, slišali tu ali tam kako besedo o optični (svetlobni) prevari. To je prevara našega očesa; oko nas vara, kot pravimo. Takih prevar srečamo v vsakdanjem življenju premnogo, ne da bi se jih mi sami zavedali. Če ta ali oni trdi, da je oko edino na svetu, ki se nanj zares lehkó zanesemo, mu mirno recite, da se zelo moti. — Če se nam n. pr. pravkar vzišla luna na obzorju vidi mno-

go večja od lune, ki plava pozneje po nebu visoko nad nami, potem so to različno v velikosti povzročile samo naše oči, kajti mesec sam prav nič ne menja svoje prostornine. — Prav tako se nam vidi predmet, ki leži podolgoma pred nami,

1

daljši od tistega, ki leži pošev, pa čeprav sta oba enake velikosti. Taki in enaki primeri so vidni tudi na slikah tu pred nami. Slika 1. kaže dva kroga, od katerih se nam svetlejši vidi večji od črnega. Pa sta vendar oba enako velika. Kdor ne verjame, naj ju premeri! — Prav